

עין משפט
גד מצוה

קיא:

לֵאחֲרָי שְׁשֵׁשׁ יוֹם מִבְּקָשִׁים מִמֶּנּוּ שִׁיחֲלוּץ לָהּ. ואס תאמר מה הוא מפסיד אם חולץ לה ולמה אין כופין כדי להמירה ויש לומר שהוא מתנייש צבית דין לחלוץ לה שמרוק בפניו:
לֵאחֲרָי מירת בעלָה מבקשים ממנו שיחלֹוץ לָהּ. ולא אמרינן כופין שנמן אלצע צין

שיניה שלא היפר לה שהרי אין יכול להפר עד שיצעול ואי סבירא ליה דמנִי מיפר דפלוגמא היא בגדרים צפ' נערה (דף עד.) ומייתי לה צפ' ארצעה אחין (לעיל ד' כט:) סבירא ליה כמ"ד נכמוצות (דף נט:) היא נתנה אלצע צין שיניה ולהכי מבקשים ולא כופין: **קרי' כאן** להקים לאחיו שם בירשאל והאי לאו בר הכי הוא. ואע"פ שינא לכלל הקמת שם לא מהניא כיון שלא היה לו שעת הכושר כי היכי דפסלינן דהערל (לעיל דף עט:) סריס חמה שלא היה לו שעת הכושר אע"פ (לעיל ב.) שבמינו מתרפאים באלקסנדריא של מצרים ומשני אמר קרא כו' ולא דמי לסריס חמה שאין רפואתו צדורה לבוא כמו קטן שיגיע לכלל גדלות:

יבמה יבא עליה כל דהו. מדלף כתיב אחי המת יבא עליה:
אמר קרא כי ישבו אחים יחדו. וממעטינן מיניה לעיל צפ"צ (דף פ': וסס) אשת אחיו שלא היה צעולמו מכלל שאס היה צעולמו אפילו יוס אחד מייבס אצל ליכא למימר דמיחדו דריש דאס כן אפי' סריס נמי לייבס מהאי טעמא דהא יחדו אימננו:

טענת בתולים כל שששים יום. אפי' ראינו שנסתרה כבר רבי יוסי אומר נסתרה לאלתר לאלתר לאו דוקא דאי אפשר לטוען עד שימצא בית דין:
לא נסתרה אפי' אחר כמה שנים. כלומר שאין אנו יודעין שנסתרה ט'אע"פ (א) שנכנסה לחופה ור"מ סבירא ליה דלא מוקי איניש אנפשיה שלא יסתר ויצעול צעילת מצוה אי נמי לא נסתרה שאנו יודעין בודאי שלא נסתרה וזהא לא פליג רבי מאיר:

היא

תימא רבי מאיר כי אמר ר' מאיר גדולה לקמן וקטנה לגדול דחור מינייהו ביאה דאיסורא הוא אבל קמן הבא על הקטנה דתרוייהו כי הדדי ניגהו לא אמר והא קתני בא על יבמה גדולה תגדלנו אמר רבי חנינא חוואה בא שאני והא תגדלנו קאמר דכל ביאה וביאה דאיסורא הוא אלא מחוורתא מתניתין דלא כרבי מאיר קרי כאן ילהקים לאחיו שם והאי לאו בר הכי הוא אמר אביי אמר קרא יבמה יבא עליה כל דהו ור'אבא אמר בלאו הכי נמי לא מצית אמרת מי איבא מידי דהשתא אסירא ליה ולבתר שעתא שריא והא אמר רב יהודה אמר רב "כל יבמה שאין אני קורא (א) בשעת נפילה יבמה יבא עליה הרי היא כאשת אח שיש לו בנים ואסורה ואימא הכי נמי אמר קרא יכי ישבו אחים יחדו אפילו בן יום אחד: יבמה שאמרה בתוך שלשים יום וכו': מאן תנא דעד תלתין יומין מוקים איניש אנפשיה אמר רבי יוחנן רבי מאיר הוא אמר ר' יהודה דאיתר לא נסתרה אף לאחר כמה שנים רבה אמר אפי' תימא ר' יוסי עד כאן לא קאמר ר' יוסי התם אלא בארוסתו דגיס בה אבל אשת אחיו

בית שמאי פרק שלשה עשר יבמות

לא פסל אם הראשונה. שהרי ביאתן שוה ואי ראשונה קנויה היא הרי היא אשתו ואחרונה ביאת זנות ואי לאו קנויה היא הרי שתיכן נכריות אלזו שלא (א) היתה קנויה לאחיו ומקיים את הראשונה שלא נפסלה עליו אצל אחרונה לא דלמא קנויות הוו ומשצא על הראשונה קמה הך עליה באיסור שני בתים: **פסל אם הקטנה.**

משום גזירה דלמא קדים ובעיל חרשת צרישא וכדאמר בגמרא ואע"ג דממנה נפסך היא שריא ליה הואיל וראשונה היא אי קנויה היא הא קנויה היא אי לאו קנויה היא נכרית בעלמא היא: **פסל אם החרש.** שמא קטנה קנויה כולה וקנין החרשת משויירת: רבי אלעזר ה"ג בזמני'. ובקמיימא"א רבי אליעזר גרס והכי אמרן צפ"ק דנדה (דף ת:). **מלמדין אם הקטנה שמתאן בו.** ותעקור נישואיה ויקיים את הגדולה: **גב' וכן א"ר אלעזר.** כן פדת דאמורא הוא הלכה כר"א דמתניתין והוא ר"א בן שמוע: **ורביא.** לשמואל ור' אלעזר בן פדת למימר דקמיימא הלכה כר' אליעזר וזהא נמי הלכה כרבי אלעזר דבתרוייהו מלמדין את הקטנה למאן: **דאי איסתר דקמיימא.** גבי אחיות (לעיל דף קט.) משום דאכתי לא איקיים מצוה ייבוס הילכך מלמדין את הקטנה אשתו למאן ותמייבס יבמתו: **אצל זהא דאיקיים מצוה ייבוס.** בשתיכן אימנא לא אמר שמואל הלכה כרבי אלעזר אלא יויאזא שתיכן בגט: **ואי אשמעינן זהא משום גדולה רמיא קמיא.** לייבומי משום הכי מהדרינן אמילאון דקטנה כדי שמתייבס גדולה: **אצל אידך.** דהאיא דאחיות דגדולה אחות אשתו היא נימא לא רמיא קמיה ולא ילמדו קטנה למאן בצציל ייבומיה של גדולה צריכא: **מתני' יגדלו זה עס זה.** ואס בא לגרסה אינו יכול עד שיגדיל דגט קטן אינו גט: **אימנא שאמרה סתוך שלשים יום.** שנכנס היבס: **לא נצעלני** לו. ליבס וגט יבמין יוצא מתחת ידיה כדמפרש בגמ"י והוא אומר בעלתין ודיין בגט כופין אותו לחלוץ דהיא נאמנת דעד תלתין יומין מוקי איניש אנפשיה מלצעול: **לאחר ל' יום (א).**

הוא נאמן דלא מוקים איניש אנפשיה מלצעול ומיהו אידי לא משתריא דשיתא לנפשה חמיסה דאיסורא ובעיא חליצה ומבקשין הימנו אצל כופין לא דהא בעל: **צחי צעלה.** ולא נתכוונה לפטור עצמה הימנו לאחר מיתת בעלה אלא שהיה להם כעס זה עס זה: **גב' לא חולצין ולא מייבמין.** קטן שמא ימצא סריס קטנה שמא תמצא איילונית ואינס בני ייבוס נמצא. **דאיסורא.** קטן דגדולה דגדולה בת עושין היא ושמא הקטן ימצא סריס והרי נצעלה לאסור לה שלא במקום מצוה וכן גדול בקטנה אס תמצא איילונית נמצא שפגע גדול צערוה אצל קטן וקטנה אפילו אינן בני ייבוס כגון הוא סריס והיא איילונית אין כאן איסור דקטן אוכל נצלות אין צ"ד מצווין להפרישותו מיבזבז

וה"נ שניהן לאו בני עושין: **ונצטר שעמא.** כשיגדלו: **ואימא הכי נמי.** לעולם אסורה לו: **אפי' בן יוס אחד.** יסבז יחדו קאמר קרא יבמה יבא עליה ואפי' לא הוי משמע כל דהו מסבדא שריא ליה בקטנות כדאמר: **טענס צטולים.** להפסיד כתובתה: **כל שלשים יום.** דיכול לטוען לא בעלתיה עד עתה: **נפסרה לאסתר.** הוא טוען ואס טוען לאחר זמן אינו נאמן דודאי מרישא בעל ומנאלה בתולה ושתק והשמא הוא דרתח עליה:

וה"נ שניהן לאו בני עושין: **ונצטר שעמא.** כשיגדלו: **ואימא הכי נמי.** לעולם אסורה לו: **אפי' בן יוס אחד.** יסבז יחדו קאמר קרא יבמה יבא עליה ואפי' לא הוי משמע כל דהו מסבדא שריא ליה בקטנות כדאמר: **טענס צטולים.** להפסיד כתובתה: **כל שלשים יום.** דיכול לטוען לא בעלתיה עד עתה: **נפסרה לאסתר.** הוא טוען ואס טוען לאחר זמן אינו נאמן דודאי מרישא בעל ומנאלה בתולה ושתק והשמא הוא דרתח עליה:

מסורת הש"ס

א) נכמשנה שבמשניות איתא לא פסל ועי' צפי' הרב מברטנורה וכו"ה גי' הירושלמי. ב) מדה ת. ג) ונעיל קי.ד) (ז) ונעיל סא: וסס נסמן. ה) וני' מוס' לעיל ב. ד"ה ואחות גרסו רבה. ו) לעיל ל. ושי"ק. ז) מוספ' כתובות פ"א ע"ש. ח) ז"ל היו קנויות יעביד. ט) ונעיל קט. י) ונקמן קיב. יא) ס) ונקמן קיד. יב) ז"ל ואע"פ שלא נכנסה לחופה ר"ת ס"ל כו. מהרש"א.

»

גליון הש"ס

בתנ"י תגדלו. עי' לעיל כ ע"ה תורה יבא עשה ודף לז ע"ב מוס' ד"ה חגיג':

»

הגהות הב"ח

א) גב' קורא בה בשעת נפילה: ב) רש"י ד"ה לאחר ל' יום אמרה לא בעלתיה והוא אומר בעלתין הוא נאמן: ג) תוס' ד"ה לא אע"פ שנכנסה כפ"ל ומיתת שלא נמחק:

»

מוסף רש"י

יגדלו זה עם זה. ולא ימשיכן שמא תמצא איילונית או הוא סריס ומנאל שוגג בשעת אחיו שלא במקום מצוה. דעני להקים לאחיו שם והאי לאו בר הכי הוא, אלא אמרינן ויל בתר רוב קטנים בעלמא דאינס סריסים (וחזירי יא.) קטן וקטנה לא תוריצין. או קטן או קטנה (דעיל סא.).

תבא שירך לעמוד הבא. שלש נשים יוצאות. בעל כרוס של בעל (נדרים ז:). האומרת טמאה אני לך. בא עלי אדם אחד וטימאתי לך, ונאנסת קאמר, באשת הבה דנאנסת נמי אסורה לו, ולהכי נותלת כתובתה דלא פשעה, דאי באשת שיראל אינא יוצאה, דאטסה מותרת לו, כדנסקא לן מויהא לא נפשעה, דאי בגיון קמיייר אפילו לירשאל אסורה ואין לה כתובה דהא פשעה, ובגמרא מפרס לה הכי (שם). השמיים ביני לביןך. שאינו מורע, דדבר זה אינו גלוי לנכיות אלא לשמים (שם). יעשו דרך בקשה. יבקשו הימנו שיפטרה בגט כדאי ואין מכריחין אותו (שם). הדין עילך בית שמאי